

האגודה לזכויות האזרח בישראל

המבקשת:

כולן ע"י ב"כ עוה"ד לילה מרגלית ו/או דן יקיר ו/או
דנה אלכסנדר ו/או אבנר פינצ'וק ו/או מיכל פינצ'וק
ו/או עאוני בנא ו/או לימור יהודה ו/או אשרת מימון
ו/או עודד פלר ו/או טלי ניר ו/או גיל גן-מור ו/או
נסראת דקואר ו/או קרן צפריר ו/או נסרין עליאן ו/או
ראויה אבורביעה

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

רחוב נחלת בנימין 75

תל אביב 65154

טל': 03-5608185, 054-6209622; פקס: 03-5608165

- נגד -

1. שירות הביטחון הכללי

המשיבים:

2. משטרת ישראל – יחב"ל

בקשה דחופה להסרת צו איסור פרסום

מוגשת בזאת בקשה דחופה להסרת צו איסור הפרסום, אשר הוצא ביום 22.4.10 במעמד צד אחד בתיק זה.

בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע דיון דחוף בבקשה בין השאר בשים לב לדברי בית המשפט העליון בפרשה דומה, בה נדון צו איסור פרסום גורף ביחס לפרשה, שכבר זכתה בפועל לפרסום נרחב בארץ ובחו"ל: "נראה לכאורה שהעניין המועלה בבקשה הינו אכן דחוף. על כן, הדרך שראוי לפעול בה היא לפנות באופן מיידי, עוד היום, לבית המשפט המחוזי בבקשה להקדמת הדיון. ניתן להניח שבית משפט קמא יתייחס לבקשה, אם תוגש, בזריזות המתבקשת" (רע"ב 2643/10 חדשות ערוץ 10 בע"מ נ' מדינת ישראל (טרם פורסם)).

להלן נימוקי הבקשה :

1. המבקשת הינה ארגון זכויות אדם, האמון בין השאר על ההגנה על חופש הביטוי, על זכות הציבור לדעת, ועל עקרון פומביות המינהל.
2. ביום 6.5.10 בבוקר פורסם ברדיו אל-שמס, כי אמיר מחיול, מנכ"ל ארגון "איתיג'אה", נעצר בידי השב"כ לפנות בוקר, לאחר שנערך חיפוש בביתו. כמו כן, דבר מעצרו של מר מחיול פורסם באתרי אינטרנט ואמצעי תקשורת נוספים, בישראל ובחו"ל
(ראה למשל: <http://www.jta.org/news/article/2010/05/06/2394707/israel-arrests-arab-leader-gags-news>).
3. במהלך אותו יום נודע למבקשת, כי כבר ביום 22.4.10 הוטל צו איסור פרסום גורף על הפרשה – לרבות על עצם הוצאת הצו עצמו.
4. על חשיבותם הרבה של עקרון פומביות הדיון ושל זכות הציבור לדעת – זכות העומדת בפני עצמה והנגזרת גם מהזכות העילאית לחופש הביטוי - אין צורך להכביר מלים. עקרון הפומביות משמש אמצעי חיוני להבטחת ביקורת ציבורית חופשית על מערכת אכיפת החוק ועל מערכת המשפט. הוא מבטיח שקיפות ביחס לשיקולי המדינה בניהול חקירות ובהעמדת אנשים לדין, ומשמש ערובה מרכזית למניעת שימוש לרעה בסמכויות הנרחבות, הניתנות בידי רשויות החקירה. כפי ש"אור השמש הוא חומר החיטוי הטוב ביותר" – כך החושך והחשאיות מספקים קרקע פורייה לשרירות לב שלטונית ולפגיעות בלתי מוצדקות בזכויות אדם.
5. כפי שהדגישה השופטת דורנר באחת הפרשות :

"עקרון פומביות המשפט הינו מרכיב מרכזי במשטרנו הדמוקרטי, הקפדה מירבית עליו מהווה תנאי הכרחי לשמירה על תקינות ההליך השיפוטי ועל אמון הציבור בתי-המשפט... כלומר, ביסודו עומד גם חופש הביטוי, שהוא עצמו ניצב בראש החירויות שעליהן מבוססת תשתיתה הדמוקרטית של המדינה. אכן, בדומה לשאר זכויות-היסוד בשיטתנו, גם עקרון פומביות הדיון אינו מוחלט אלא יחסי... ברם, בהתנגשות בין זכויות מתחרות לבין עקרון פומביות הדיון, שביסודו כאמור, גם חופש הביטוי, נשמר לעקרון פומביות הדיון מעמד בכורה של "זכות עילאית" ... " (ע"א 2800/97 ליפסון נ' גהל, פ"ד נג(3) 714, 718-719).

וראה גם : ע"א 5185/93 היועץ המשפטי לממשלה נ' מרום פ"ד מט(1) 318 ; כן ראה ע"א 353/88 וילנר נ' מדינת ישראל, פ"ד מה (2) 444, 451 : "...כבר הוטעם בפסיקה, שעל בתי המשפט להקפיד עד למאוד בשמירה על פומביות הדיונים שבפניהם ואל להם לחרוג ממנה אלא לאחר שקילה זהירה ועל דרך הצמצום... כל אימת שמתבקש בית-משפט להורות על סגירת הדלתיים הריהו ניצב, לא רק בפני הצורך להכריע בדבר קיומה של

עילה העשויה לכאורה להוות בסיס לבקשה, אלא גם בדבר משקלם היחסי ההדדי של שיקולים ואינטרסים שונים וסותרים, מהם של הצדדים המתדיינים ומהם של כלל הציבור." (

6. גורמי החקירה ובתי המשפט, כשאר רשויות השלטון, פועלים כנאמני הציבור. זו זכותו היסודית של הציבור לדעת על מהלכיהם ולנהל לגביהם שיח חופשי. פיקוח ציבורי על רשויות החקירה מהווה גם אמצעי חשוב לשמירת זכויותיהם של עצורים וחשודים. מעצר, אשר עצם ביצועו מוסתר מהציבור, טומן בתוכו פוטנציאל מוגבר לפגיעה בלתי מוצדקת בזכויותיו החוקתיות של החשוד – לרבות הזכות לחירות.

7. אכן, ישנם מקרים בהם קיימת הצדקה להטלת איפול על חקירה שמתנהלת לזמן מוגבל, כדי לאפשר לרשויות לאסוף מידע באופן אפקטיבי. אולם מרגע שאדם נעצר בקשר לפרשה, כבר לא יכולה להיות הצדקה לחשאיות כה גורפת. מחד גיסא, לרוב אין זה סביר להניח, כי ניתן יהיה להסתיר את עצם ביצוע המעצר מאנשים אחרים, העשויים להיחקר בקשר לפרשה, ועל כן כוחן של התכליות, העשויות להצדיק את צו איסור הפרסום, נחלש באופן ניכר; מאידך גיסא, הדעת אינה סובלת כי במדינה דמוקרטית הרשויות תוכלנה לעצור אנשים בסודיות מוחלטת "ולהעלים" אותם מהעין הציבורית – מבלי שהציבור אף ידע כי בוצע מעצר.

8. זאת ועוד – המחיר החוקתי והפגיעה בזכות הציבור לדעת הכרוכים בביצוע מעצרים, שהציבור כלל אינו יודע על עצם קיומם, הם קשים במיוחד. עקרון המידתיות מחייב, כי ככל שקיים הכרח למנוע פרסום של פרטים ספציפיים בקשר למעצרו של אזרח, הדבר ייעשה ללא איפול מוחלט.

9. סמכות בית המשפט להורות על איסור פרסום פרטים מחקירה מעוגנת בסעיף 70 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984. לענייננו הרלוונטי הוא סעיף 70(ה) לחוק, הקובע כי: "בית משפט רשאי לאסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום, או פרט אחר מפרטי החקירה, אם הדבר עלול לפגוע בחקירה שעל פי דין".

10. ככל הוראה הפוגעת בזכויות יסוד חוקתיות, יש לפרש הוראה זו בצמצום. אין לאפשר מכוחה פגיעה בזכות הציבור לדעת אלא כמוצא אחרון, כאשר הדבר נדרש באופן הכרחי כדי למנוע פגיעה ממשית בחקירה, וכאשר הפגיעה עומדת במבחן המידתיות.

11. בנסיבות עניין דנא אין לומר כי הצו אכן דרוש למניעת פגיעה בחקירה. זאת במיוחד נוכח הפרסומים הרבים שכבר היו בארץ ובחול, באינטרנט ובאמצעי תקשורת אחרים.

12. השארת הצו על כנו בנסיבות אלה עלול לעורר את החשש, שמא תכליתו למנוע דיון ציבורי חופשי בישראל אודות מעצרו של מר מחויל, ולאפשר לרשויות לחקרו ללא מבטה הבוחן

של התקשורת והציבור הרחב. בהקשר זה יוער כי זכות הציבור לדעת מקבלת חשיבות מיוחדת במקרה כגון דא, בו מדובר בחשוד שהוא איש ציבור ופעיל פוליטי מוכר.

13. לאור כל האמור לעיל, צו איסור הפרסום היום איננו סביר ואיננו מידתי, ובית המשפט הנכבד מתבקש להורות על ביטולו.

לילה מרגלית, עו"ד
ב"כ המבקשת

היום, 7 במאי 2010